

Załącznik nr 1 do uchwały nr / /21
Zarządu Województwa Mazowieckiego
z dnia2021 r.

Uchwała nr/21
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 2021 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa,
mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji,
w których następuje spalanie paliw**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038) oraz art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.¹⁾) - uchwala się, co następuje:

§ 1.

W uchwale nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 9600), wprowadza się następujące zmiany:

1) po § 4 dodaje się § 4a - 4c w brzmieniu:

„§ 4a. Od dnia 1 lipca 2024 r., w granicach administracyjnych m.st. Warszawy, w instalacjach, o których mowa w § 2, wprowadza się zakaz stosowania węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla.

§ 4b. Od dnia 1 lipca 2030 r., w granicach administracyjnych m.st. Warszawy i w granicach administracyjnych gmin wchodzących w skład powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego, w instalacjach, o których mowa w § 2, wprowadza się zakaz stosowania wszelkich paliw stałych.

§ 4c. 1. Do instalacji spełniających wymagania określone w § 5 i § 6, eksploatowanych na obszarze w granicach administracyjnych m. st. Warszawy, których eksploatację rozpoczęto w okresie od dnia 11 listopada 2017 r. do dnia 30 czerwca 2024 r., do czasu ustania ich żywotności, nie stosuje się przepisów § 4a i 4b.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1378, 1565, 2127 i 2338 oraz z 2021 r. poz. 802, 868 i 1047.

2. Do instalacji spełniających wymagania określone w § 5 i § 6, eksploatowanych na obszarach w granicach gmin wchodzących w skład powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego, których eksploatację rozpoczęto w okresie od dnia 11 listopada 2017 r. do dnia 30 czerwca 2030 r., do czasu ustania ich żywotności, nie stosuje się przepisów § 4b.”;

2) w § 10:

a) w pkt 2 lit. a i b otrzymuje brzmienie:

„a) od dnia 1 lipca 2023 r. – w przypadku instalacji niespełniających wymagań w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,

b) od dnia 1 lipca 2028 r. – w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012;”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wymagania określone w § 6, dla instalacji, których eksploatacja rozpocznie się przed dniem wejścia w życie uchwały, będą obowiązywać od dnia 1 lipca 2023 r., z wyjątkiem instalacji, które zostaną wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości określonych w pkt 2 lit. a załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.”.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 68 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obowiązkiem władz publicznych jest zwalczanie chorób epidemicznych i zapobieganie negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska, jak również, w myśl art. 74 ust. 2 Konstytucji, ochrona środowiska. Ponadto, zgodnie z Konstytucją obowiązkiem władz samorządowych jest podjęcie działań, które ograniczą poziom zanieczyszczenia powietrza oraz ich negatywny wpływ na zdrowie ludzi i na środowisko.

Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 162/17 z dnia 24 listopada 2017 r. (tzw. „uchwałą antysmogową”) wprowadził na obszarze województwa mazowieckiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Obowiązująca uchwała antysmogowa stosownie do postanowień art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska została podjęta w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi oraz środowisko, spowodowane zanieczyszczeniem powietrza powstałym wskutek spalania paliw stałych w indywidualnych, nierzadko przestarzałych źródłach ogrzewania. Wprowadziła ona ograniczenia i zakazy w zakresie jakości paliw oraz eksploatacji instalacji o mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw. Jednakże z perspektywy czasu oraz w związku z okolicznościami, które wystąpiły od czasu podjęcia obowiązującej uchwały, wymienionymi w dalszej części uzasadnienia, jej zapisy w dotychczasowym brzmieniu wydają się zbyt mało efektywne.

Od momentu wejścia w życie uchwały antysmogowej Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (2018) oraz Główny Inspektor Ochrony Środowiska (2019-2021) udokumentowali występowanie dni smogowych oraz ryzyko występowania takich dni w około 240 powiadomieniach:

- w 2018 r. został siedmiokrotnie przekroczony poziom informowania pyłu zawieszonego PM₁₀, pięciokrotnie ogłoszono ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny dla pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz czterokrotnie ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Dodatkowo, zgodnie z zapisami obowiązującego ówczesnie programu ochrony powietrza, dla pyłu zawieszonego PM₁₀ wydano 77 powiadomień, w przypadku gdy 8-godzinna średnia krocząca przekraczała 80 µg/m³, a dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} wydano 74 powiadomienia w przypadku gdy 8-godzinna średnia krocząca przekraczała 60 µg/m³,
- w 2019 r. poziom informowania pyłu zawieszonego PM₁₀ był dotrzymywany, natomiast dwukrotnie ogłoszono ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny dla pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz trzykrotnie ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu

zawieszonego PM_{2,5}. Dodatkowo, zgodnie z zapisami obowiązującego ówczesnie programu ochrony powietrza dla pyłu zawieszonego PM₁₀ wydano 22 powiadomienia, w przypadku gdy 8-godzinna średnia krocząca przekraczała 80 µg/m³, a dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} wydano 22 powiadomienia w przypadku gdy 8-godzinna średnia krocząca przekraczała 60 µg/m³,

- w 2020 r. sześciokrotnie wystąpiło przekroczenie poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i jednokrotnie ogłoszono ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego. Istniało także ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5},
- w 2021 r., dla pyłu zawieszonego PM₁₀, ośmiokrotnie został przekroczony poziom informowania, a jednokrotnie poziom alarmowy. Ogłoszone zostało także ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}, jak również poziomu dopuszczalnego o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny dla pyłu zawieszonego PM₁₀.

We wszystkich latach ogłaszane było także ryzyko przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Zagrożenie stanu jakości powietrza stwierdzano głównie na obszarze Warszawy, jak również na obszarach powiatów sąsiadujących z Warszawą.

Ponadto, z wykonanych i opublikowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska rocznych ocen jakości powietrza za lata 2018-2020 wynika, że na terenie województwa przekraczane były poziomy dopuszczalne dla pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu. W ocenach wskazano na ścisłą zależność stężeń zanieczyszczeń od warunków meteorologicznych. Warunki pogodowe panujące zimą powodowały wysoką emisję zanieczyszczeń, pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przekładało się na wysoki poziom emisji tych zanieczyszczeń, szczególnie w obszarach, gdzie dominująca jest powierzchniowa emisja indywidualna. Natomiast ciepłe okresy jesienno-zimowe powodowały niższą emisję zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co w połączeniu z warunkami wietrznymi bezpośrednio przełożyło się na niższe poziomy emisji tych zanieczyszczeń.

Zła jakość powietrza w Polsce zauważalna jest na arenie międzynarodowej. W lutym 2018 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok dotyczący skargi Komisji Europejskiej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie utrzymujących się od lat przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM₁₀. W wyroku zarzucono Polsce m.in. wieloletnie (2007-2015) przekraczanie norm dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz nieskuteczność określonych w dotychczasowych programach ochrony powietrza działań naprawczych i ich zbyt długi horyzont czasowy.

Według raportu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 2018 r., 36 spośród 50 najbardziej zanieczyszczonych miast Unii Europejskiej leży w Polsce. Pogorszył się wynik

z 2016 roku, w którym to 33 polskie miasta znajdowały się w rankingu. Wśród najbardziej zanieczyszczonych miast UE znajdują się dwa miasta położone na terenie województwa mazowieckiego – Otwock (36 miejsce) i Piastów (43 miejsce). Ponadto, według szwajcarskiego rankingu IQ Air, w 2020 r., 4 miasta z obszaru NUTS2- warszawski stołeczny, tj. Otwock (52 miejsce), Legionowo (76 miejsce), Mińsk Mazowiecki (77 miejsce) oraz Warszawa (91 miejsce), znalazły się wśród 100 najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie. Ranking ten podaje na bieżąco informacje o zanieczyszczeniu powietrza w ponad 90 miastach na całym świecie, raz w roku podsumowując dane również z mniejszych miejscowości, tworząc przy tym ranking najbardziej zanieczyszczonych miejsc na Ziemi.

W odpowiedzi na ww. wyrok Sejmik Województwa Mazowieckiego 8 września 2020 r. uchwalił nowy program ochrony powietrza, dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu. Program jest ambitny, a czas na jego realizację działań krótki (maksymalnie 6 lat). Diagnoza postawiona

w programie jednoznacznie wskazuje na to, że głównym źródłem zanieczyszczeń są gospodarstwa domowe ogrzewane przestarzałymi kotłami na paliwa stałe. Dlatego najważniejsze jest aby wymienić je na nisko lub zeroemisyjne jak najszybciej. Program zakłada wymianę jedynie części nieekologicznych kotłów z terenu województwa mazowieckiego

–

w ilości wystarczającej do obniżenia poziomów substancji w powietrzu do lub poniżej wartości normatywnych. Natomiast zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, nie tylko poprzez zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymywane, ale także poprzez utrzymanie ich poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach. W związku z powyższym, przepisy programu ochrony powietrza, poprzez nałożenie w określonym terminie, w szczególności na osoby fizyczne obowiązku wymiany starych, nieefektywnych kotłów na źródła ciepła o zmniejszonej emisji zostały wzmocnione uchwałą antysmogową. Jej zaostrenie zapewni spełnienie przesłanek zawartych w art. 85 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w perspektywie długookresowej.

Dlatego już w 2020 r., na etapie sporządzania dokumentacji do nowego programu ochrony powietrza, przeanalizowano kilka scenariuszy ograniczenia niskiej emisji:

- I. zakaz spalania paliw stałych, w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska, na obszarze aglomeracji warszawskiej, przy czym napływ z pozostałej części województwa zakładał realizację uchwały antysmogowej w dotychczasowym brzmieniu;
- II. zakaz spalania paliw stałych, w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska, na obszarze jednostki statystycznej NUTS 2 (powiaty: grodziski, legionowski, miński, nowodworski, piaseczyński, pruszkowski, otwocki, warszawski zachodni, wołomiński oraz Miasto Stołeczne Warszawa) - region Warszawski stołeczny, przy czym napływ z pozostałej części województwa zakładał realizację uchwały antysmogowej w dotychczasowym brzmieniu;
- III. podłączenie do sieci ciepłowniczej wszystkich obiektów zlokalizowanych w granicach administracyjnych strefy aglomeracja warszawska oraz realizację uchwały antysmogowej w dotychczasowym brzmieniu w pozostałej części województwa mazowieckiego;
- IV. zakaz spalania węgla w aglomeracji warszawskiej oraz realizację obowiązującej uchwały antysmogowej w dotychczasowym brzmieniu w pozostałej części województwa mazowieckiego;
- V. zakaz spalania węgla na obszarze jednostki statystycznej NUTS 2 (powiaty: grodziski, legionowski, miński, nowodworski, piaseczyński, pruszkowski, otwocki, warszawski zachodni, wołomiński oraz Miasto Stołeczne Warszawa) - region Warszawski stołeczny oraz realizacja obowiązującej uchwały antysmogowej w dotychczasowym brzmieniu w pozostałej części województwa mazowieckiego.

Przeprowadzone modelowanie skutków wprowadzenia zakładanych wariantów wskazało, że zintensyfikowanie działań w sektorze komunalno-bytowym, wpłynie na szybszy spadek wielkości stężeń w powietrzu wszystkich analizowanych substancji. Ponadto zmianie ulegnie liczba osób narażonych na ponadnormatywne stężenia substancji w powietrzu zgodnie z poniższą tabelą:

Tabela 1. Zmiany liczby osób narażonych w wyniku realizacji scenariusza I-V

L. p.	Substancja	Liczba osób narażonych w roku bazowym***	Zakaz spalania paliw stałych - aglomeracja warszawska	Zakaz spalania paliw stałych - NUTS2	Podłączenie do sieci ciepłowniczej aglomeracja warszawska	Zakaz spalania węgla - aglomeracja warszawska	Zakaz spalania węgla - NUTS2
1	pył zawieszony PM 2,5 (Sa*)	1 610 596	13 000	11 700	13 000	13 760	12 050

L. p.	Substancja	Liczba osób narażonych w roku bazowym***	Zakaz spalania paliw stałych - aglomeracja warszawska	Zakaz spalania paliw stałych - NUTS2	Podłączenie do sieci ciepłowniczej aglomeracja warszawska	Zakaz spalania węgla - aglomeracja warszawska	Zakaz spalania węgla - NUTS2
2	pył zawieszony PM PM10 (24h**)	1 498 984	883 000	794 700	883 000	957 065	881 680
3	pył zawieszony PM PM10 (Sa*)	90 400	34 000	30 600	34 000	36 191	31 907
4	B(a)P (Sa*)	1 575 133	0	0	0	0	0

*Sa - stężenia roczne

**24h - stężenia średniodobowe

*** rok bazowy – rok 2018, za który Główny Inspektor Ochrony Środowiska przedstawił roczną ocenę jakości powietrza, na podstawie której opracowywano program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu.

Podczas tworzenia przepisów uchwały antysmogowej w 2017 r. nie dysponowano analizą zmian w liczbie osób narażonych. Przedstawione powyżej dane jednoznacznie wskazują, że wprowadzenie zakazu spalania paliw stałych wpłynie na zmniejszenie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na społeczeństwo, m.in. z ponad 1,6 mln osób narażonych na pył zawieszony PM2,5 do 11,7 tys. osób, przy wprowadzeniu w życie II scenariusza.

Oddychanie powietrzem, w którym unoszą się pyły zawieszone PM10 i PM2,5, benzo(a)piren i metale ciężkie, wytworzone w wyniku spalania paliw stałych i odpadów, pod względem szkodliwości można porównać bowiem do palenia papierosów, z tym, że w tym wypadku pali każdy, nawet jeśli w ręce nie trzyma papierosa. Najbardziej narażone na zwiększone ryzyko zdrowotne związane z ekspozycją na cząstki drobne i cząstki o większej średnicy są osoby ze schorzeniami układu sercowo-naczyniowego i oddechowego (w tym z astmą), osoby w podeszłym wieku, dzieci oraz osoby uboższe. Jak wskazują wyniki badań, kobiety w ciąży, noworodki oraz pacjenci z pewnymi obciążeniami zdrowotnymi jak cukrzyca, ulegają również złemu wpływowi pyłu zawieszonego PM2,5 na zdrowie.

Wiele dowodów naukowych potwierdza, że zarówno długoterminowe, jak i krótkoterminowe narażenie na zanieczyszczenie pyłami zawieszonymi prowadzi do przedwczesnych zgonów, schorzeń układu krążenia i układu oddechowego, w tym zwiększonej liczby przyjęć szpitalnych oraz wizyt na oddziałach ratunkowych w wyniku

zawału serca oraz udaru mózgu. Benzo(a)piren ma silne właściwości mutagenne i kancerogenne,

a wysokie stężenie pyłu zawieszonego PM_{2,5} może zwiększać ryzyko zachorowania na chorobę Alzheimera aż o 92% (zgodnie z badaniami naukowców z Uniwersytetu Południowej Kalifornii). Ponadto, badania epidemiologiczne wskazują, że dzieci narażone na wysokie poziomy stężenie zanieczyszczeń słabiej wypadają w testach na inteligencję, borykają się z problemami z koncentracją i skupieniem uwagi, czy gorszą pamięcią. Zauważono, że dzieci wychowujące się na obszarach o gorszej jakości powietrza wykazują wyższy poziom niepokoju i częściej popadają w zachowania depresyjne niż ich rówieśnicy, dorastający na terenach

o czystym środowisku.

W 2016 roku Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu wraz z Uniwersytetem Medycznym w Katowicach opracowało wyniki badań dot. wpływu jakości powietrza na układ krążenia. Przekroczenie poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM₁₀, wiązało się ze wzrostem śmiertelności z każdej przyczyny o 6%, a z przyczyn sercowo – naczyniowych o 8%. Osiągnięcie maksymalnych stężeń dwutlenku azotu było związane z częstszym występowaniem zawału serca (o 12%), udaru mózgu (o 16%), zatorowości płucnej (o 18%), hospitalizacji z powodu migotania przedsionków (o 24%) i z częstszymi wizytami w POZ (o 14%).

Również w 2016 roku HEAL Polska przeanalizował wpływ zanieczyszczeń na występowanie nowotworów. Badania wykazały, że co 8 zachorowanie na nowotwór płuca w Polsce spowodowane było oddychaniem zanieczyszczonym powietrzem.

Na potrzeby nowelizacji uchwały antysmogowej, Europejskie Centrum Czystego Powietrza opracowało publikację „Analizy skutków zdrowotnych dla województwa mazowieckiego w kontekście prac nad nowymi zapisami uchwały antysmogowej”. Przeprowadzona analiza miała za zadanie zaprezentowanie potencjalnej redukcji skutków zdrowotnych ekspozycji na pyłowe zanieczyszczenia powietrza w województwie mazowieckim w skali roku, w stosunku do stanu obecnego, w przypadku wprowadzenia zakazu spalania paliw stałych bądź zastąpienia istniejących źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi, kotłami spełniającymi wymagania ekoprojektu. W wyniku analizy wykazano, że najwyższe roczne korzyści zdrowotne w zakresie redukcji przedwczesnych zgonów z powodu narażenia na wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz hospitalizacji (pobyt pacjenta w szpitalu, trwający co najmniej jedną noc, od chwili wpisu do księgi głównej do chwili wypisu) z przyczyn oddechowych i sercowo-naczyniowych, nastąpi w wyniku wprowadzenia zakazu spalania paliw stałych. Wdrożenie tego działania pozwoliłoby na uniknięcie rocznie (w zaokrągleniu) 1900 przedwczesnych zgonów oraz ponad 1300 hospitalizacji z przyczyn sercowo-naczyniowych i dodatkowych 90 hospitalizacji

z przyczyn oddechowych na terenie województwa mazowieckiego (w tym na obszarze jednostki statystycznej NUTS 2 – warszawski stołeczny (gminy z terenu powiatów: grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego oraz Miasto Stołeczne Warszawa), 1233 przedwczesne zgony, 868 hospitalizacji z przyczyn sercowo-naczyniowych i 58 hospitalizacji z przyczyn oddechowych) . Porównując do stanu obecnego, tj. ile teraz jest szacunkowo skutków zdrowotnych z powodu zanieczyszczeń powietrza, wprowadzenie zakazu spalania paliw stałych na terenie całego województwa spowodowałoby wzrost unikniętych zgonów rzędu 31%, wzrost unikniętych hospitalizacji z przyczyn sercowo-naczyniowych rzędu 33% i wzrost unikniętych hospitalizacji z przyczyn oddechowych rzędu około 34%. W podsumowaniu analizy, wskazano, że wprowadzenie zakazu spalania paliw stałych przyniosłoby bardzo duże korzyści zdrowotne i wariant ten powinien stanowić długoterminowy cel działań ochrony powietrza podejmowanych na Mazowszu.

Mając na uwadze skutki zdrowotne i finansowe zanieczyszczenia powietrza należy zaznaczyć, że w 2020 r. opublikowany został raport Europejskiego Sojuszu na rzecz Zdrowia Publicznego (European Public Health Alliance) pt. „Health costs of air pollution in European cities and the linkage with transport” (tj. „Koszty zdrowotne zanieczyszczenia powietrza w miastach europejskich i ich powiązania z transportem”). Z raportu wynika, że w 2018 roku łączne koszty społeczne związane ze złym stanem powietrza (np. zmniejszona oczekiwana długość życia) dla Warszawy wyniosły aż 4 222 682 712 EURO, co dla pojedynczego obywatela oznacza koszt rzędu 2 433 EURO. Udział pyłów zawieszonych PM10 i PM2.5 w łącznych kosztach wynosi aż 90,1%.

Ponadto wiedza o zależności stanu zdrowia od stanu środowiska jest niezwykle ważna w dobie pandemii COVID-19. Według raportu z listopada 2020 r. pt. „Regional and global contributions of air pollution to risk of death from COVID-19” (tj. Regionalny i globalny wpływ zanieczyszczenia powietrza na ryzyko śmierci z powodu COVID-19) w miejscach, gdzie występują wysokie stężenia substancji w powietrzu, organizm ludzki narażony jest na atak

z dwóch stron - zarówno długotrwała ekspozycja na zanieczyszczenie powietrza, jak i aktywność wirusa, oddziałuje negatywnie na układy krwionośny i oddechowy. Ryzyko śmiertelności jest więc większe - aż 28 % zgonów na COVID-19 można powiązać z długotrwałym narażeniem na zanieczyszczenie powietrza. Jednakże różnica pomiędzy oboma czynnikami polega na tym, że aktywność wirusa w pewnym momencie zostanie wyciszona, natomiast redukcja zanieczyszczenia powietrza jest procesem długotrwałym i będzie wynikać tylko i wyłącznie z ograniczenia emisji substancji do powietrza.

W grudniu 2020 r. kilkudziesięciu lekarzy i ekspertów w dziedzinach związanych z ochroną zdrowia (w tym głównie lekarzy) wystosowało apel do rządu i samorządów o podjęcie działań koniecznych dla zapewnienia bezpiecznej egzystencji przyszłych pokoleń zwracając przy tym uwagę na zagrożenia płynące z niewystarczających działań na rzecz powstrzymania katastrofy klimatycznej. Apel ma na celu zainicjowanie zmian w zakresie działań na rzecz zdrowia i klimatu, w tym:

- radykalne przyspieszenie transformacji energetycznej w kierunku odnawialnych, niskoemisyjnych źródeł energii;
- zmianę zasad subsydiowania produkcji energii ze środków publicznych poprzez ograniczenie i szybkie zaprzestanie dofinansowywania wydobycia i spalania węgla, z równoczesnym rozwijaniem efektywnego wsparcia dla rozwiązań niskoemisyjnych;
- eliminację w najbliższych latach spalania węgla do wytwarzania ciepła i energii w sektorze komunalno-bytowym, promowanie efektywności energetycznej oraz wspomaganie przechodzenia na niskoemisyjne źródła energii;
- zwiększenie środków przeznaczanych na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz wdrożenie działań zmierzających do szybkiego osiągnięcia jakości powietrza rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Również warto przypomnieć, że w grudniu 2020 r. sąd w Londynie bezprecedensowo uznał 9-letnią dziewczynkę za pierwszą oficjalnie potwierdzoną ofiarę, której przyczyną śmierci było zanieczyszczenie powietrza. Dziecko zmarło w lutym 2013 r. podczas ataku astmy, kiedy zatrzymanie krążenia uniemożliwiło jej uratowanie przez lekarzy. Dziewczynka mieszkała

z rodziną w Londynie, w miejscu gdzie notorycznie dochodziło do przekroczeń norm emisji zanieczyszczeń powietrza. W akcie zgonu jako przyczynę śmierci wskazano ostrą niewydolność oddechową, ciężką astmę i narażenie na zanieczyszczenie powietrza. Jako uzasadnienie wskazano, że w ostatnich latach życia dziewczynki poziomy zanieczyszczeń przekraczały poziomy rekomendowane przez WHO, co przyczyniło się do śmierci dziewięcioletki. Koroner podkreślił, że rządzący nie działali, by obniżyć poziom zanieczyszczeń. To pierwszy przypadek w historii Wielkiej Brytanii – i najprawdopodobniej na świecie i najprawdopodobniej nie ostatni.

Powyższe dane i inicjatywy wskazują nie tylko na potrzebę, ale przede wszystkim na konieczność zaostreżenia przepisów uchwały antysmogowej. Przedmiotowa uchwała jest kontynuacją obowiązującej uchwały antysmogowej. Jest odpowiedzią na pogarszający się stan zdrowia Mazowszan, a zmiany, które wprowadza są odpowiedzią na wyraźne oczekiwanie samorządów i społeczeństwa o podjęcie przez Samorząd Województwa Mazowieckiego skutecznych działań. Jak wynika z badania opinii publicznej,

przeprowadzonego przez UCE RESEARCH i SYNO Poland, 50,7 % Polaków opowiada się za wprowadzeniem zakazu palenia węglem w gospodarstwach domowych. Dlatego, Zarząd Województwa Mazowieckiego, celem zdiagnozowania sytuacji na terenie województwa mazowieckiego, podjął działanie polegające na wysłaniu, we wrześniu 2020 r., do wszystkich gmin – ankiety dotyczącej kwestii związanych z uchwałą. Część ankietowanych wskazała na konieczność wprowadzenia zmian w obowiązującej uchwale antysmogowej. Zorganizowano również spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych, gmin z powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego oraz Miasta Stołecznego Warszawa, marketów budowlanych, branży grzewczej i Cechu Zdunów Polskich, celem poznania ich opinii w zakresie planowanej zmiany uchwały antysmogowej.

Niniejsza uchwała wzmacnia przepisy uchwały obowiązującej poprzez dodanie dodatkowych zakazów dotyczących możliwości stosowania paliw stałych.

W § 4a wprowadzono zakaz stosowania węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla na obszarze Miasta Stołecznego Warszawy.

W § 4b wprowadzono zakaz stosowania wszelkich paliw stałych na obszarze gmin z terenu powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego oraz Miasta Stołecznego Warszawa.

Powyższe, dodatkowe zakazy wprowadzone niniejszą uchwałą dla gmin z terenu powiatów grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego i wołomińskiego oraz Miasta Stołecznego Warszawa, są uzupełnieniem zakazów już obowiązujących, określonych w §4 obowiązującej uchwały.

Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza na terenie gmin z ww. powiatów jest szczególnie istotne ze względu na dużą koncentrację ludności na tym obszarze i konieczność zmniejszenia ich narażenia na skutki zanieczyszczenia powietrza.

Prawa podmiotów, na które uchwała antysmogowa nakłada ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, są nadal zagwarantowane w wyniku zmian powyższej uchwały, a terminy obowiązujące ww. podmioty, w zakresie wymiany instalacji niespełniających wymagań, o których mowa w obowiązującej uchwale antysmogowej, zostały nawet nieznacznie wydłużone.

Zapisy niniejszej uchwały zostały skorelowane również z dokumentami europejskimi, krajowymi i regionalnymi. Jak wskazano wcześniej są nawiązaniem do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie złego stanu powietrza w Polsce. Ponadto w grudniu 2019 r. Komisja Europejska wydała komunikat dotyczący Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ), który stanowi zobowiązanie do rozwiązywania problemów związanych z klimatem

i środowiskiem naturalnym. Europejski Zielony Ład podkreśla zagrożenie, jakim jest dla Europy i świata zmiana klimatu i degradacja środowiska. Dlatego też nowa strategia dla Europy – EZŁ ma służyć przekształceniu Unii w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto, w której nastąpi oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużywania zasobów, w której żadna osoba ani żaden region nie pozostaną w tyle. EZŁ zawiera plan działań umożliwiających m.in. zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń, którego osiągnięcie będzie wymagało działań we wszystkich sektorach naszej gospodarki, takich jak inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska, obniżenie emisyjności sektora energii i zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków. Ponadto, w związku z tym, że obecnie podstawą dyrektyw w sprawie jakości powietrza są normy, które liczą już od 15 do 20 lat, w EZŁ podjęte zostało zobowiązanie do przeglądu przedmiotowych norm jakości powietrza.

Należy podkreślić, że w dniu 25 marca 2021 r. Parlament Europejski (PE) przyjął rezolucję 2020/2091 (INI) w sprawie wdrażania dyrektyw w sprawie jakości powietrza: dyrektywy 2004/107/WE i dyrektywy 2008/50/WE. W rezolucji PE wezwał Komisję Europejską do dostosowania poziomów normatywnych dla pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5}, dwutlenku siarki, ozonu, benzenu i benzo(a)pirenu do poziomów odniesienia WHO, wprowadzając zmiany ustawodawcze w dyrektywach w sprawie jakości powietrza. Aktualnie prowadzona jest kompleksowa analiza skutków zanieczyszczenia powietrza dotycząca aspektów zdrowotnych, środowiskowych, społecznych i gospodarczych. Wytyczne WHO są obecnie poddawane przeglądowi i wkrótce zostaną opublikowane, a unijne normy jakości powietrza muszą zostać zaktualizowane.

W Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 wskazano kierunki działań i działania w obszarze środowisko i energetyka, które obejmują zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska poprzez ochronę powietrza i ochronę przed hałasem. Dlatego też niniejsza uchwała będzie wypełnieniem celów strategii rozwoju województwa, ale także Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku (RIS). Celem RIS jest osiągnięcie do roku 2030 pozycji jednego z liderów na polu innowacyjności w Europie Środkowej i Wschodniej. Zmiany wprowadzone niniejszą uchwałą wpłyną na rynek urządzeń grzewczych. Pożądanym kierunkiem zmian jest rozwój innowacyjnych technologii OZE. Uwarunkowania dla realizacji RIS nakreśla również Europejski Zielony Ład (EZŁ). Osiągnięcie celu stawianego przez EZŁ wymaga działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska czy obniżenie emisyjności sektora energii. W strategii uwzględniono kierunki działań dotyczące efektywnego gospodarowania zasobami energetycznymi i ograniczania

negatywnego wpływu działalności gospodarczej na środowisko (np. poprzez redukcję ilości emitowanych zanieczyszczeń).

Termin wejścia w życie zakazu stosowania węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, na obszarze Miasta Stołecznego Warszawy został ustalony na 1 lipca 2024 r., aby w pierwszej kolejności ograniczyć powstawanie nowych źródeł niskiej emisji zasilanych węglem. Pierwotnie, zgodnie z treścią deklaracji z dnia

26 lutego 2020 r., zawartej podczas III Kongresu Czystego Powietrza, pomiędzy Samorządem Województwa Mazowieckiego i Miastem Stołecznym Warszawa w celu podjęcia określonych działań mających przyczynić się do zmniejszenia liczby osób narażonych na skutki zanieczyszczeń powietrza, Miasto Stołeczne Warszawa deklarowało gotowość wprowadzenia zakazu spalania paliw stałych w IV kwartale 2023 r. Jednakże z uwagi na uwarunkowania techniczne, zmiany takie nie powinny być wprowadzane w trakcie sezonu grzewczego. Dlatego też, termin wprowadzenia przepisów określono na dzień 1 lipca 2024 r., tj. w sezonie pozagrzewczym.

Wprowadzenie niniejszą uchwałą zakazu spalania węgla jest spójne z założeniami Polityki energetycznej Polski do 2040 r., przyjętej uchwałą nr 22/2021 Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021 r., która zakłada całkowite odejście od ogrzewania gospodarstw domowych węglem. Na obszarach miejskich ma to nastąpić do 2030 roku, a na obszarach wiejskich – do 2040 roku. Terminy wejścia w życie zakazów związanych z odejściem od stosowania węgla w przedmiotowej uchwale są nieco wcześniejsze, niż te określone w Polityce energetycznej Polski, jednakże dotyczą tylko obszaru gmin z terenu powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego oraz Miasta Stołecznego Warszawa. Taki kształt przepisów skutkował będzie uzyskaniem większego spadku liczby osób narażonych na zanieczyszczenie powietrza, w krótszym przedziale czasowym, co jest konieczne do zapewnienia zdrowych i bezpiecznych warunków życia dla społeczeństwa.

W sierpniu 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli (NIK) wydała raport dotyczący wyników kontroli w zakresie eliminacji z obrotu paliw stałych niespełniających norm jakościowych. Z raportu wynika, że ustawa o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw nie spełnia podstawowego celu jakim jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych. Zgodnie z jej zapisami, do poprawy jakości powietrza ma doprowadzić eliminowanie z rynku paliw najgorszej jakości, których spalanie w domowych piecach grzewczych i lokalnych kotłowniach jest jedną z głównych przyczyn powstawania smogu. Zdaniem NIK system monitorowania i kontroli jakości paliw jest niedostatecznie elastyczny, a przez to nie w pełni efektywny. Nie daje bowiem możliwości natychmiastowego reagowania na sygnały związane

ze złą jakością paliw oraz uniemożliwia wykorzystania wyników bieżącej analizy ryzyka przeprowadzanej przez poszczególne Wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej (WIIH). Skargi spływające do Inspekcji Handlowej są odsyłane do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który decyduje nie tylko o tym, które z nich będą rozpatrywane, ale także kiedy. Średni czas od pozyskania przez WIIH informacji o nieprawidłowościach do momentu wyznaczenia przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) terminu przeprowadzenia kontroli wynosił do 1 do 3 miesięcy, w skrajnym przypadku ponad rok.

Ponadto, według raportu Europejskiej Agencji Środowiska „EMEP/EEA emission inventory guidebook 2019” wskaźniki średniej emisji dla spalania paliw gazowych w kotłach małej mocy wynoszą 0,2 g/GJ dla pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz 0,56 µg/GJ dla benzo(a)pirenu, natomiast dla paliw ciekłych 1,5 g/GJ w zakresie emisji pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz 80 µg/GJ dla emisji benzo(a)pirenu. W wyniku spalania biomasy powstaje średnio 480 g/GJ emisji pyłu zawieszonego PM10, 470 g/GJ pyłu zawieszonego PM2,5 oraz 121 mg/GJ benzo(a)pirenu. W wyniku spalania innych paliw stałych powstaje średnio 225 g/GJ emisji pyłu zawieszonego PM10, 201 g/GJ pyłu zawieszonego PM2,5 oraz 270 mg/GJ benzo(a)pirenu. Spalanie paliw gazowych i ciekłych w kotłach powoduje więc kilkaset razy mniejszą emisję tych zanieczyszczeń niż spalanie paliw stałych w kotłach. Należy zatem zauważyć, że zasadnym jest stopniowe odchodzenie od paliw stałych. Dlatego Samorząd Województwa Mazowieckiego musi podjąć zdecydowane działania, aby zadbać o mieszkańców województwa i zapewnić odpowiednie wykorzystanie paliw na obszarach szczególnie narażonych na oddziaływanie związane ze złą jakością powietrza.

Termin wejścia w życie zakazu stosowania wszelkich paliw stałych, na obszarze gmin z terenu powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego oraz Miasta Stołecznego Warszawa, został, w sposób analogiczny do poprzednich, ustalony na 1 lipca 2030 r. Wprowadzenie zakazu spalania wszystkich paliw stałych, niezależnie od celu stosowania tych paliw, jest jednoznaczne z wprowadzeniem na ww. obszarze zakazu eksploatacji instalacji zasilanych paliwami stałymi.

W związku z tym, że w okresie od wejścia w życie obowiązującej uchwały, tj. od 11 listopada 2017 r., podmioty objęte jej przepisami mogły dokonać wymiany źródła ciepła niespełniającego wymagań §5 i §6 ww. uchwały obowiązującej, na instalację na paliwo stałe spełniającą te wymagania oraz mając na uwadze w szczególności fakt, iż dostosowanie już eksploatowanych instalacji do wymagań wynikających z niniejszej uchwały mogłoby stanowić istotne obciążenie ekonomiczne, wprowadzono możliwość ich eksploatacji do końca żywotności, co umożliwi stosowanie w nich węgla i paliw stałych. Wyłączenie będzie obowiązywało dla ww. instalacji zainstalowanych w okresie od 11 listopada 2017 r. do 30 czerwca 2024 r. w przypadku podmiotów eksploatujących je na terenie Miasta

Stołecznego Warszawy oraz dla ww. instalacji zainstalowanych w okresie od 11 listopada 2017 r. do 30 czerwca 2030 r. w przypadku podmiotów eksploatujących je na terenie gmin z terenu powiatów grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego i wołomińskiego. Terminy odstępstw są powiązane z datą wprowadzenia nowych obostrzeń.

Wprowadzenie niniejszą uchwałą dodatkowego zakazu spalania wszelkich paliw stałych, w tym w szczególności biomasy drzewnej, związane jest z coraz częściej pojawiającymi się wątpliwościami czy biomasa drzewna jest zrównoważonym źródłem energii. Raporty naukowe dowodzą, że spalanie biomasy, przez dużą zawartość wilgoci jest mniej efektywne, a emisje poszczególnych substancji podczas spalania biomasy mogą być wyższe, niż w przypadku paliw kopalnych.

Z analizy wskaźników emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw dla źródeł o nominalnej mocy cieplnej do 5 MW, opracowanych przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, wynika, że wskaźniki emisji pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu ze spalania biomasy stałej (leśnej, torfu, węgla drzewnego) w ogrzewaczach pomieszczeń (piecach, piecokuchniach, kominkach, piecach kaflowych) o nominalnej mocy cieplnej $\leq 0,05$ MW są porównywalne do wskaźników emisji ze spalania węgla (węgiel, antracyt, koks i półkoks z węgla kamiennego i brunatnego (lignit)). Natomiast wskaźniki emisji pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5, ze spalania biomasy stałej w ogrzewaczach pomieszczeń spełniających wymogi Ekoprojektu, o nominalnej mocy cieplnej $\leq 0,05$ MW, są wyższe niż wskaźniki emisji ww. pyłów zawieszonych przy spalaniu w tych samych urządzeniach węgla. Wyniki analizy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Wskaźniki emisji pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu na podstawie Wskaźników emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw dla źródeł o nominalnej mocy cieplnej do 5 MW, zastosowane do automatycznego wyliczenia emisji w raporcie do Krajowej bazy za 2020 r.

Substancja	Wskaźnik emisji ze spalania węgla w ogrzewaczach pomieszczeń $\leq 0,5$ MW [g/GJ]	Wskaźnik emisji ze spalania węgla w ogrzewaczach pomieszczeń $\leq 0,5$ MW (Ekoprojekt) [g/GJ]	Wskaźnik emisji ze spalania biomasy stałej - w ogrzewaczach pomieszczeń $\leq 0,5$ MW [g/GJ]	Wskaźnik emisji ze spalania biomasy stałej - w ogrzewaczach pomieszczeń $\leq 0,5$ MW (Ekoprojekt) [g/GJ]
pył zawieszony PM10	534	28	522	35
pył zawieszony PM2,5	414	22	495	33
B(a)P	0,3	0,11	0,2	0,06

Dodatkowo, należy zauważyć, że pojawia się coraz więcej głosów w sprawie zreformowania unijnej polityki w zakresie energii odnawialnej poprzez zakończenie wsparcia Unii Europejskiej dla spalania biomasy leśnej w produkcji energii. W marcu 2019 roku do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu został złożony pozew przez grupę organizacji ekologicznych z Francji, Estonii, Irlandii, Rumunii, Słowacji i Stanów Zjednoczonych. Skarżący wskazali, że traktowanie biomasy jako neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla jest sprzeczne z badaniami naukowymi, które pokazują, że spalanie drewna do celów energetycznych zwykle powoduje emisję dwutlenku węgla nawet 1,5 razy większą niż węgiel i 3 razy większą niż gaz ziemny. Powodowie twierdzą, że traktowanie biomasy leśnej jako źródła energii odnawialnej stoi w sprzeczności z art. 191 ust. 1 traktatu UE, który stanowi, że polityka ochrony środowiska określa sposoby ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, a w szczególności zwalczanie zmian klimatu. Według nich dyrektywa wpływa na pogorszenie zmian klimatycznych poprzez zaostrzenie gospodarki leśnej, aby zaspokoić rosnące zapotrzebowanie na paliwo drzewne w UE.

Ponadto, w trakcie Szczytu Klimatycznego, który odbył się w dniach 22-23 kwietnia 2021 r., 68 organizacji pozarządowych z Europy (w tym, aż 14 z Polski) skierowało list otwarty do przewodniczącej Komisji Europejskiej o zmianę polityki klimatycznej, apelując jednocześnie o zakończenie wsparcia dla spalania biomasy leśnej w produkcji energii. Organizacje zaznaczyły, że spalanie biomasy leśnej powoduje wzrost emisji dwutlenku węgla, dalszą degradację i niszczenie ekosystemów leśnych, uszczupla dotacje, które mogłyby być przeznaczone na zakup odnawialnych źródeł energii oraz powoduje groźne dla zdrowia zanieczyszczenia powietrza, które co roku przyczynia się do zgonów setek tysięcy obywateli Unii Europejskiej. Dodatkowo intensywne pozyskiwanie drewna z lasów, pozbawia je różnorodności biologicznej, którą Unia Europejska chce chronić. Dlatego organizacje nawołują o podjęcie działań prowadzących do zreformowania polityki unijnej w zakresie energii odnawialnej, poprzez wyłączenie biomasy leśnej z wliczania jej do unijnego celu w zakresie energii odnawialnej, a tym samym usunięcia głównego czynnika powodującego niszczenie lasów.

W obowiązującej uchwale antysmogowej terminy wymiany instalacji niespełniających wymagań w zakresie sezonowej sprawności i emisji zanieczyszczeń określonych w rozporządzeniu Komisji UE 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE oraz w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE przypadają na 1 stycznia 2023 r. i 1 stycznia 2028 r.,

a więc w trakcie trwania okresu grzewczego. W związku z tym uznano, że terminy te należy przedłużyć odpowiednio do 1 lipca 2023 r. i do 1 lipca 2028 r., tak aby ze względów technicznych nie dokonywać zmian w trakcie trwania sezonu grzewczego. Na konieczność przesunięcia ww. okresów przejściowych, zwróciły uwagę niektóre mazowieckie gminy w nadesłanych ankietach dot. uchwały antysmogowej. Podobne spostrzeżenia niejednokrotnie zgłaszali mieszkańcy eksploatujący instalacje objęte obowiązującą uchwałą antysmogową.

Podejmowanie tożsamyh uchwał jest prowadzone również w innych regionach kraju. Dobrym przykładem jest uchwała antysmogowa dla Małopolski, która obowiązuje od 1 lipca 2017 roku i nakłada obowiązek wymiany starszych kotłów na te najnowszej generacji. Ponadto zabrania palenia w piecach paliwami złej jakości, w tym mułem węglowym, miałem i mokrym drewnem. Osobne zasady obowiązują w Krakowie, gdzie już od 2019 r. nie można ogrzewać domów paliwami stałymi. W odpowiedzi na małopolską uchwałę dwie osoby prywatne i dwie firmy zajmujące się sprzedażą węgla wniosły skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Według skarżących uchwała naraża na straty finansowe osoby, które będą musiały wymienić piec na spełniający wymogi przedstawione w uchwale, a także straty, które poniosą przedsiębiorcy przez brak możliwości sprzedaży węgla lub urządzeń grzewczych. Ponadto podnoszony był argument, że Polska jest jednolitym państwem, z czym kłóci się wprowadzanie bardzo różnych zasad prawa dla poszczególnych regionów, a także, że wykorzystanie z urządzeń na paliwa stałe jest już normowane za pomocą państwowych programów dotacyjnych. Ponadto wskazywano, że tego typu restrykcje powinny wynikać z ustawy, a nie uchwały regionalnej. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie oddalił wszystkie skargi uzasadniając, że możliwość wprowadzania uchwał antysmogowych przez sejmiki województw wynika z przepisów prawa krajowego, a uchwała nie zakazuje prowadzenia działalności gospodarczej, a także że kotły i paliwo mogą być sprzedawane np. poza granice województwa. Sąd zwrócił też uwagę na to, że uchwała została podjęta w celu zapewnienia obywatelom możliwości oddychania czystym powietrzem, w związku z czym efekty uchwały pozostają w odpowiedniej proporcji do ograniczeń i obciążeń ekonomicznych nakładanych na obywateli. W odpowiedzi na wyrok, skarżący zawnieśli o jego kasację w Naczelnym Sądzie Administracyjnym (NSA). Jednakże NSA uznał, że nie ma ku temu podstaw. Tym samym sąd potwierdził słuszność działań Samorządu Województwa Małopolskiego w zakresie ochrony zdrowia.

Reasumując, stopień zanieczyszczenia powietrza na Mazowszu uzasadnia konieczność podjęcia działań zdecydowanych, gdyż obecnie tylko takie są w stanie wpłynąć na zapobieganie negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska. Ograniczenia wskazane w niniejszej uchwale są podejmowane w granicach upoważnienia ustawowego

wskazanego w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska i są niezbędne ze względu na ważny interes publiczny, jakim jest zapobieganie negatywnemu wpływowi zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców w granicach województwa mazowieckiego. Ponadto uchwała ma być impulsem dla samorządów do wdrażania innowacji energetycznych, ewidencji dotychczas realizowanych działań w zakresie zrównoważonej transformacji energetycznej, zwrócenia uwagi na uwarunkowania lokalne, a także wytyczenia celów na przyszłość. Pośrednio uchwała ma przyczynić się do procesu przyspieszenia zrównoważonej transformacji energetycznej regionu i spełnienia założeń dokumentów strategicznych kraju i Europy.

Wobec powyższego, przyjęcie przez Sejmik Województwa Mazowieckiego niniejszej uchwały jest uzasadnione.